

Sygn. akt VI GC 143/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: T. w T.

przeciwko: W.w B.

o zapłatę

I. *uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, wydany przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie w dniu 28 marca 2014 r., sygn. akt VI GNc 134/14,*

II. zasądza od pozwanego W.w B. na rzecz powoda T. w T. odsetki w wysokości ustawowej od kwoty:

- 137.049,23 zł od dnia 24 lipca 2013 r. do dnia 8 sierpnia 2013 r.,

- 92.769,23 zł od dnia 9 sierpnia 2013 r. do dnia 23 października 2013 r.,

- 26.349,23 zł od dnia 24 października 2013 r. do dnia 5 listopada 2013 r.,

III. oddala powództwo w pozostałej części,

IV. zasądza od powoda T. w T. na rzecz pozwanego W. w B. kwotę 8.740 zł (osiem tysięcy siedemset czterdzieści złotych) tytułem kosztów postępowania.

Sygn. akt VI GC 143/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 września 2014 r.

Powód T. w T. domagał się zasądzenia od pozwanego W.w B. kwoty 137.049,23 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami postępowania.

Uzasadniając żądanie pozwu powód podał, że pozwana spółka i (...) S.A. (obecnie w upadłości likwidacyjnej) są wykonawcami prac budowlanych

w ramach umowy zawartej z Gminą D. na wykonanie robót na zadaniu inwestycyjnym „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości S.

i S.". Powyższe podmioty w dniu 28 czerwca 2013 r. zawarły umowę konsorcjum, którego liderem była pozwany. Powód i (...) S.A.

w upadłości układowej zawarli umowę podwykonawczą w dniu 30 kwietnia 2013 r. na wykonanie prac budowlanych na zadaniu inwestycyjnym pod nazwą „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości S. i S.". Powód wykonał prace w ramach umowy podwykonawczej do końca czerwca 2013 r. ale nie otrzymał wynagrodzenia od (...) S.A. w upadłości układowej.

W zamian za należne powodowi wynagrodzenie z tytułu wykonania robót powodowa spółka – cesjonariusz, umową przelewu wierzytelności nabył w dniu 28 czerwca 2013 r. od dłużnika – cedenta (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej wierzytelności do kwoty 1.250.134,53 zł brutto przysługującą wobec lidera konsorcjum (...), (...) Spółka jawna.

W dniu 28 czerwca 2013 r. powód zakończył prace budowlane i wystawił fakturę VAT nr (...) na rzecz (...) S.A. w upadłości układowej jako nabywcy robót na kwotę brutto 1.250.134,53 zł. Powyższą fakturę (...) S.A. w upadłości układowej otrzymał w dniu

23 lipca 2013 r. W dniu 12 lipca 2013 r. (...) S.A. w upadłości układowej przesłał pozwanej spółce fakturę VAT nry (...) na kwotę 497.967,23 zł z adnotacją „termin płatności cesja”.

Pozwany poinformował (...) S.A. w upadłości układowej o akceptacji płatności i odesłał podpisaną fakturę VAT nr (...) akceptując cesję wierzytelności. Kopię podpisanej w/w faktury Prezes Zarządu (...) S.A. w upadłości układowej R. D. (1) końcem lipca 2013 r. przekazał powodowi. W tym samym czasie przekazał również powodowi potwierdzone za zgodność kopie dokumentów wysłanych do pozwanej spółki w dniu 12 lipca 2013 r., stosownie do zapisów umowy cesji wierzytelności z dnia 28 czerwca 2013 r..

W dniu 9 sierpnia 2013 r. powód otrzymał od pozwanego część zapłaty z tytułu przysługującej mu cesji wierzytelności w kwocie 360.918 zł w dwóch przelewach. Do zapłaty na rzecz powoda jako podwykonawcy z powyższej faktury pozostała zatem kwota 137.049,23 zł, która jest dochodzona niniejszym pozwem.

Powód w dniu 6 listopada 2013 r. wysłał do pozwanego faksem wezwanie do zapłaty spornej należności, zapłaty jednak nie otrzymał.

W dniu 28 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy wydał w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, sygn. akt 134/14.

Strona pozwana w dniu 17 kwietnia 2014 r. (data prezentaty) wniosła zarzuty od powyższego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości, domagając się jego uchylecia i oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższego pisma pozwany stwierdził, że nie zaprzecza treści dokumentów załączonych do pozwu, z wyjątkiem faktury VAT nr (...). Zarzucił, że do pozwu powód dołączył kopie przedmiotowej faktury, które zawierają podpis wystawcy Prezesa Zarządu (...) S.A.

w upadłości likwidacyjnej, ale nie zawiera podpisu osoby uprawnionej do odbioru faktury. Drugi egzemplarz faktury, oznaczonej jako oryginał zawiera dodatkowo podpis osoby uprawnionej do jej odbioru M. Ś.. Tymczasem oryginał faktury nr (...) znajdujący się w dokumentacji księgowej pozwanego różni się w następujący sposób. Inne jest konto sprzedawcy, jako wystawca faktury podpisał się Syndyk masy upadłości,

a w miejscu podpisu osoby uprawnionej do odbioru faktury widnieje nieczytelny podpis bez pieczętki.

Nadto pozwany podniósł, że nabył od (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej n/w wierzytelności wobec T.

- w kwocie 44.280 zł brutto, jako część wierzytelności wynikającej z umowy podwykonawczej zawartej w dniu 30 kwietnia 2013 r. pomiędzy (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej a powodem - na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 8 sierpnia 2013 r.,

- w kwocie 66.420 zł brutto, wynikającą z umowy podwykonawczej zawartej w dniu 30 kwietnia 2013 r. pomiędzy (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej a powodem - na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 23 października 2013 r.,
- w kwocie 181.963 zł brutto wynikającej z faktur VAT o nr (...) - na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 5 listopada 2013 r.

Dalej pozwany wskazał, że wystawił na rzecz (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej następujące faktury:

- (...) z dnia 18 lipca 2013 r. na kwotę 15.801,81 zł brutto,
- (...) z dnia 22 lipca 2013 r. na kwotę 216.119,19 zł brutto,
- (...) z dnia 24 października 2013 r. na kwotę 19.416,95 zł brutto.

Łącznie należności z trzech w/w faktur opiewają na kwotę 251.337,95 zł. Faktury zostały zaakceptowane przez (...) S.A. w upadłości.

Ponadto pozwany wystawił na rzecz powoda fakturę VAT nr (...) z dnia 24 października 2013 r. na kwotę 1.722 zł brutto. Materiały wymienione w fakturze zostały wydane pozwanemu.

Pozwana spółka dokonała kompensaty należności wobec (...) S.A. w dniu 14 sierpnia 2013 r. na kwotę 92.768,23 zł. Saldo faktury nr (...) po potrąceniu wynosiło 0 zł. Kolejna kompensata została dokonana w dniu 29 listopada 2013 r. na kwotę 232.568,72 zł. Natomiast 3 grudnia 2013 r. pozwany dokonał kolejnej kompensaty należności z powodem na kwotę 331.385 zł.

Zawiadomienie o wszystkich kompensatach zostało wysłane do powoda w dniu 3 grudnia 2013 r. i zostało przez niego odebrane w dniu 20 grudnia 2013 r.

Podsumowując powyższe pozwany stwierdził, że nie ma żadnego zadłużenia wobec powoda a tym samym złożony przeciwko niemu pozew jest całkowicie bezpodstawny.

Pismem z dnia 14 maja 2014 r. strona powodowa ustosunkowując się do zarzutów od nakazu zapłaty zaprzeczyła twierdzeniom pozwanego aby dochodzona pozwem należność została zapłacona w jakikolwiek sposób, w tym poprzez kompensatę wierzytelności.

Powód podniósł, że w dniu wymagalności jego wierzytelności, tj. w dniu 20 lipca 2013 r., żadna z wierzytelności pozwanego przedstawiona do potrącenia nie była wymagalna. Termin płatności faktury VAT nr (...) upływał po trzech dniach od otrzymania faktury wraz z pismem z dnia 12 lipca 2013 r.,

a zatem najpóźniej 19 lipca 2013 r. Zaprzeczył przy tym, aby w dniu 3 grudnia 2013 r. doszło do potrącenia części wierzytelności z faktury VAT nr (...) w kwocie 44.280 zł. Podniósł, że nie był informowany o zawarciu umów przelewu wierzytelności z dnia 8 sierpnia, 23 października i 5 listopada 2013 r. aż do dnia 20 grudnia 2013 r. Pozwany nie informował go o powyższych przelewach czekając aż jego wierzytelności staną się wymagalne. Było to zatem działanie celowe. Zdaniem powoda, cesje wierzytelności z powyższych dat dotyczą wierzytelności przyszłej, która stałaby się wymagalna 5 listopada

2013 r., a która wynika z faktury VAT nr (...) wystawionej przez Syndyka masy upadłości. Zdaniem powoda faktura ta została przez Syndyka wystawiona bezpodstawnie, a tym samym wierzytelność z tego tytułu pozwanemu nie przysługuje. Nawet gdyby przyjąć, że przedmiotowa wierzytelność w kwocie 110.700 zł przysługiwała pozwanemu, to jej wymagalność nastąpiła w dniu 5 listopada 2013 r. Zdaniem powoda takie przygotowanie wierzytelności do potrącenia zakwestionował Sąd Najwyższy wyroku z dnia 17 października 2012 r., sygn. akt I CSK 25/12.

Powód domagał się jakichkolwiek informacji od cedenta oraz od dłużnika

o terminie zapłaty należnych pieniędzy. Niestety od żadnego z wymienionych podmiotów nie uzyskał odpowiedzi, co do zapłaty przed dniem 20 grudnia 2013 r.

Powód zajął w sprawie stanowisko, że podniesienie przez pozwanego zarzutu potrącenia jest niedopuszczalne i nieuprawnione wobec powzięcia między 12 a 16 lipca 2013 r. przez dłużnika W.wiadomości o przelewie wierzytelności z dnia 28 czerwca 2013 r. pomiędzy powodem a (...) S.A. Na poparcie swojego stanowiska przywołał orzecznictwo Sądu Najwyższego (I CSK 56/12, IV CSK 160/07) oraz powołał się na przepis art. 512 k.c.

Dodał, że na powyższe porozumienie i modyfikację umowy cesji wierzytelności z dnia 28 czerwca 2013 r. powodowa spółka nigdy nie wyraziła zgody.

Nadto wskazał, że faktura VAT nr (...) wystawiona przez (...) S.A. w upadłości układowej w dniu 11 lipca 2013 r. została podpisana przez Prezesa Zarządu R. D. (1). W lipcu 2013 r. w spółce (...) S.A. nie było syndyka, który mógł taką fakturą wystawić i podpisać w dniu 11 lipca a 2013 r. bowiem syndyk został powołany dopiero w dniu 1 sierpnia 2013 r.

W kontekście powyższych wywodów powód stwierdził, że powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W piśmie procesowym z dnia 3 września 2014 r. powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Nadto powołał się na okoliczność przesłania mu przez Syndyka masy upadłości (...) S.A. oświadczenia o kompensacie wierzytelności powodowej spółki wynikających z faktury nr (...) z wierzytelnościami masy upadłości objętych fakturami VAT z dnia 26 września 2013 r., które zostały przedstawione do potrącenia przez pozwanego. Ponadto stwierdził że kwota 110.000 zł została rozliczona przez (...) S.A. w upadłości układowej z pierwszego przelewu otrzymanego od inwestora po dniu 30 kwietnia 2013 r. .

Zarzucił również, że przedmiotowe umowy przelewu wierzytelności są nieważne bowiem zostały zawarte w postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego bez zgody sędziego-komisarza (art. 206 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 213 prawa upadłościowego).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 kwietnia 2013 r. powódT. jako podwykonawca zawarł z (...) S.A. w upadłości układowej (wykonawca) umowę podwykonawstwa, której przedmiotem było wykonanie przez powoda robót i usług podwykonawczych na realizowanej przez wykonawcę inwestycji o nazwie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości S. i S.”. Inwestorem opisanej wyżej inwestycji była gmina D..

(Dowód: umowy podwykonawcza z 30.04.2013 r., k. 7-11; zeznania świadka L. N., k. 120-121 (nagranie rozprawy); 169-174 (transkrypcja)).

W dniu w 23 czerwca 2013 r. T.wystawił wobec (...) S.A. w upadłości układowej fakturę VAT nr (...) na kwotę 1.250.134,53 zł. Termin płatności należności ustalono na dzień 19 lipca 2013 r.

(Dowód: Fakturę VAT nr (...), k. 20)

Następnie w dniu 28 czerwca 2013 r. powód zawarł z (...) S.A. w upadłości układowej umowę przelewu wierzytelności. Przedmiotem tej umowy była niewymagalna wierzytelność przysługująca (...) S.A.

w upadłości układowej wobec W., z tytułu wykonania kanalizacji sanitarnej na zadaniu inwestycyjnym pod nazwą „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości S. i S.” w kwocie 1.016.369,54 złotych netto. Kwoty faktycznie otrzymane i zaksięgowane przez powoda w ramach przedmiotowej umowy miały być zarachowane na poczet długu jaki (...) S.A. w upadłości układowej posiadał wobec powoda z tytułu umowy podwykonawczej z dnia 30 kwietnia 2013 r.

W dniu 11 lipca 2013 r. (...) S.A. w upadłości układowej wystawił na rzecz W. (dłużnik) fakturę VAT nr (...) na kwotę 497.967,23 zł z tytułu „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości S. i S.”. Faktura ta została podpisana przez Prezesa Zarządu (...) S.A. w upadłości układowej R. D. (1), zaś jej odbiór potwierdził M. Ś..

Dłużnik W. został zawiadomiony o fakcie zawarcia powyższej umowy przelewu wierzytelności pismem z dnia 12 lipca 2013 r. jednocześnie została mu przesłana faktura VAT nr (...) z dnia 11 lipca 2013 r.

Syndyk masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej wystawił ponownie fakturę VAT nr (...) wskazując w niej odmienny rachunek bankowy i składając na niej swój podpis. Faktura ta obejmuje tę samą należność co pierwotnie wystawiona.

(Dowód: umowa przelewu wierzytelności z 28.06.2013 r., k. 136-137; kopia książki nadawczej, k. 138; (...) S.A., k. 16, 139; faktura VAT nr (...) wraz z protokołem odbioru wykonanych robót, k. 140, 141-143; zeznania świadka L. N., k. 120-121 (nagranie rozprawy), 169-174 (transkrypcja); zeznania świadka R. D. (1), k. 166 (nagranie rozprawy))

W dniu 9 sierpnia 2013 r. W. dokonał na rachunek powodowej spółki dwóch przelewów na łączną kwotę 360.918 zł realizując powyższą umowę przelewu wierzytelności, wskazując w tytule przelewu „cesja” i „ (...) przelew – cesja”.

(Dowód: potwierdzenie przelewu, k. 14, 15; zeznania T. S. słuchanego w charakterze powoda, k. 182 (nagranie rozprawy); zeznania świadka R. D. (1), k. 166 (nagranie rozprawy)).

Pozwana spółka wystawiła na rzecz (...) S.A. w upadłości układowej n/w faktury VAT nr:

- (...) z dnia 18 lipca 2013 r. na kwotę 15.801,81 zł brutto z terminem płatności na dzień 18 lipca 2013 r., z tytułu dostawy studni przepływomierza oraz przedłużenia przepompowni (zawierała refakturowane pozycje z faktury VAT nr (...) r. wystawionej przez (...)),
- (...) z dnia 22 lipca 2013 r. na kwotę 216.119,19 zł, z terminem płatności na dzień 22 lipca 2013 r., brutto z tytułu wyposażenia przepompowni wraz z uruchomieniem (zawierała refakturowane pozycje z faktury VAT nr (...) r. wystawionej przez (...)),
- (...) z dnia 24 października 2013 r. na kwotę 19.416,95 zł brutto, z terminem płatności na dzień 24 października 2013 r., (obejmowała refakturowane należności z faktury VAT nr (...) wystawionej przez Z. oraz faktury nr (...) wystawionej przez N.

Łącznie należności z trzech w/w faktur opiewają na kwotę 251.337,95 zł. Faktury te zostały zaakceptowane przez (...) S.A. w upadłości .

(Dowód: faktury VAT nr (...), k. 49-57; zeznania M. Ś. słuchanego w charakterze pozwanego, k. 182-183 (nagranie rozprawy)).

W dniu 15 października 2013 r. (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej wystawił notę księgową nr (...), na mocy której obciążył T. kwotą 37.000 zł tytułem zabezpieczenia usunięcia wad i usterek przedmiotowego kontraktu. Powód powyższą kwotę złożył.

(Dowód: nota księgowa nr (...), k. 156)

W dniu 21 października 2013 r. (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej wystawił na rzecz powoda fakturę VAT nr (...) na kwotę 110.700 zł wskazując jako tytuł "rozliczenie zgodnie z § 8 umowy podwykonawczej z dnia 30 kwietnia 2013 r". Termin płatności ustalono na dzień 4 listopada 2013 r. Powyższa faktura została przesłana powodowi pismem z tej samej daty.

(Dowód: (...), k. 149; pismo (...) S.A z 21.10.2013 r., k. 82-83, 84, 148; korespondencja email, k. 150; zeznania świadka L. N., k. 120-121 (nagranie rozprawy); 169-174 (transkrypcja))

W dniu 24 października 2013 r. W. wystawił na rzecz powoda fakturę VAT nr (...) na kwotę 1.722 zł z tytułu sprzedaży stożka z włazem. Termin płatności należności ustalono na dzień 24 października 2013 r. Towar został wydany powodowi.

(Dowód: faktura VAT nr (...) wraz z dowodem wydania WZ, k. 38, 39)

W dniu 8 sierpnia 2013 r. (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej (cedent), w imieniu którego działał Syndyk masy upadłości, zawarł z W.(Cesjonariusz) umowę przelewu wierzytelności. Przedmiotem umowy była wierzytelność przysługująca cedentowi wobec powoda w kwocie 44.280 zł wynikająca z umowy podwykonawczej z dnia 30 kwietnia 2013 r.

W dniu 23 października 2013 r. (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej (Cedent), w imieniu którego działał Syndyk masy upadłości, zawarł z W.(Cesjonariusz) umowę przelewu wierzytelności. Przedmiotem umowy była wierzytelność przysługująca cedentowi wobec powoda w kwocie 66.420 zł wynikająca z umowy podwykonawczej z dnia 30 kwietnia 2013 r.

Powodowa spółka została zawiadomiona przez (...) S.A o dokonanej cesji pismem z dnia 23 października 2013 r.

W dniu 5 listopada 2013 r. (...) S.A. w (...), w imieniu którego działał Syndyk masy upadłości, zawarł z W.(Cesjonariusz) umowę przelewu wierzytelności. Przedmiotem umowy była wierzytelność przysługująca cedentowi wobec powoda w kwocie 181.963 zł wynikająca z faktur VAT nr (...).

Pismem z dnia 7 listopada 2013 r., doręczonym w dniu 27 listopada 2013 r., powodowa spółka została powiadomiona o fakcie zawarcia umowy cesji wierzytelności z 5 listopada 2013 r.

(Dowód: umowa przelewu wierzytelności z 8.08.2013 r., k. 46, 145; umowa przelewu wierzytelności z 23.10.2013 r., k. 144; umowa przelewu wierzytelności z 5.11.2013 r., k. 38, 153, pismo (...) S.A z 23.10.2013 r., k. 147; pismo (...) S.A z 7.11.2013, k. 154; zeznania M. Ś. słuchanego w charakterze pozwanego, k. 182-183 (nagranie rozprawy); zeznania świadka L. N., k. 120-121 (nagranie rozprawy), 169-174 (transkrypcja)).

Powód pismem z dnia 6 listopada 2013 r. zwrócił się do W.o uregulowanie wszystkich należności wynikających z umowy przelewu wierzytelności z dnia 28 czerwca 2013 r.

(Dowód: pismo powoda z 6.11.2013 r., k. 32, zeznania T. S. słuchanego w charakterze powoda, k. 182 (nagranie rozprawy)).

Pismem z dnia 22 lipca 2013 r., adresowanym do (...) S.A. w upadłości układowej pozwana spółka złożyła oświadczenie o dokonaniu kompensaty nr (...), na mocy której potrąciła swoje należności objęte fakturami VAT nr (...) (15.801,81 zł) i (...) (216.119,19 zł) z wierzytelnościami z faktur nr (...) (2.573,26 zł), nr (...) (2.583 zł) i nr (...) (497.967,23 zł). W piśmie tym wskazała, że po potrąceniu saldo faktury nr (...) wynosi 271.202,49 zł.

Pismem z dnia 14 sierpnia 2013 r. adresowanym do (...) S.A. w upadłości pozwana spółka złożyła oświadczenie o dokonaniu kompensaty nr (...), na mocy której potrąciła swoje należności objęte fakturami VAT nr (...) (15.801,81 zł) i (...) (76.967,42 zł) z wierzytelnością z faktury nr (...) do kwoty 92.769,23 zł.

Kolejnym pismem z dnia 29 listopada 2013 r. adresowanym do (...) S.A.

w upadłości likwidacyjnej pozwana spółka złożyła oświadczenie o dokonaniu kompensaty nr (...) swoich wierzytelności z faktur VAT (...) (139.151,77 zł), (...) (19.416,95 zł) i noty obciążeniowej nr (...) z 24 października 2013 r. (74.000 zł) z należnością z faktury nr (...) do kwoty 232.568,72 zł.

Natomiast pismem z dnia 3 grudnia 2013 r. pozwany złożył powodowi oświadczenie (kompensata nr (...)) o potrąceniu swoich wierzytelności wynikających z faktury nr (...) (1.722 zł), umów przelewu wierzytelności z dnia 8 sierpnia 2013 r. (44.280 zł), 23 października 2013 r. (66.420 zł) i 5 listopada 2013 r. (181.963 zł), oraz z tytułu zabezpieczenia usunięcia wad i usterek (37.000 zł) z należnościami powoda objętych fakturami VAT nr (...) (44.280 zł) i (...) (287.105 zł) do kwoty 331.385 zł,

Pismem z dnia 3 i 6 grudnia 2013 r., doręczonym powodowi w dniu 20 grudnia 2013 r., pozwana spółka poinformowała go o fakcie dokonania kompensat nr (...), (...) i (...).

(Dowód: pisma pozwanego z 3.12.2013 i 6.12.2013 i wraz z kompensatami nr (...), (...) i (...), oraz potwierdzeniem odbioru, k. 60-64, pisma pozwanego z 22.07.2013 r.-kompensata (...), k. 78; pismo pozwanego z 23.07.2013 r., k. 77; zeznania T. S. słuchanego w charakterze powoda, k. 182 (nagranie rozprawy); zeznania M. Ś. słuchanego w charakterze pozwanego, k. 182-183 (nagranie rozprawy); zeznania świadka L. N., k. 120-121 (nagranie rozprawy); 169-174 (transkrypcja)).

W dniu 22 sierpnia 2012 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych ogłosił upadłość (...) S.A. z możliwością zawarcia układu, sygn. akt V GU 29/12. Następnie postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2013 r. w/w Sąd zmienił swoje orzeczenie i ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego.

W miejsce nadzorcy sądowego powołał syndyka w osobie L. N..

(Dowód: Monitor Sądowy i Gospodarczy, k. 85-86; zeznania świadka L. N., k. 120-121 (nagranie rozprawy); 169-174 (transkrypcja)).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, które uznał za wiarygodne w zakresie, jaki wyznaczają im przepisy art. 244 i 245 k.p.c. Przedmiotowe dokumenty nie były kwestionowane przez strony w zakresie ich treści, z wyjątkiem faktury VAT nr (...).

Kwestię istnienia różnych egzemplarzy przedmiotowej faktury, w szczególności ponownie wystawionej przez Syndyka wyjaśnili w swych zeznaniach świadkowie L. N. i R. D. (2).

Ponadto ustalenia w sprawie Sąd poczynił w oparciu o dowody z zeznań świadków R. D. (1) i L. N., oraz słuchanych w charakterze strony za powoda T. S., za pozwanego M. Ś.. Zeznania w/w osób korespondowały wzajemnie ze sobą oraz pozostałym materiałem dowodowym w sprawie w postaci dokumentów. Zeznania te, w szczególności M. Ś., uzupełniły materiał dowodowy w zakresie zasad i szczegółowych rozliczeń podmiotów biorących udział przy realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powód niniejszym procesie dochodził od pozwanej spółki zapłaty części należności wynikającej z faktury VAT nr (...) w kwocie 137.049,23 zł, którą nabył od (...) S.A. w upadłości układowej na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 28 czerwca 2013 r.

Strona pozwana roszczeniu powoda oponowała zaś powołując się na zarzut potrącenia wzajemnych wierzytelności. Pozwana powołała się na fakt zawarcia z (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej umów przelewu wierzytelności przysługujących upadłemu wobec powodowej spółki z dnia 8 sierpnia 2013 r. (44.280 zł), 23 października 2013 r. (66.420 zł) i 5 listopada 2013 r.

(181,963 zł). Wskazała nadto na dokonanie kompensat należności z (...) S.A w dniu 14 sierpnia 2013 r. na kwotę 92.768,23 zł (kompensata nr (...)), w dnia 29 listopada 2013 r. na kwotę 232.568,72 zł (kompensata nr (...)). Ponadto w dniu 3 grudnia 2013 r. pozwany dokonał kompensaty należności z powodem na kwotę 331.385 zł (kompensata nr (...)). Strona pozwana podała, że zawiadomienia wszystkich kompensat zostały wysłane do powoda w dniu 3 grudnia 2013 r. i zostały przez niego odebrane w dniu 20 grudnia 2013 r. W konsekwencji powyższego, zdaniem pozwanego, roszczenie powoda w nie istnieje. Powodowa spółka w toku procesu kwestionowała skuteczność powyższych kompensat wywodząc w konsekwencji, że roszczenie dochodzone pozwem istnieje i jest wymagalne.

Rozpoznając niniejszą sprawę należy na wstępie wskazać, że zawarcie umowy przelewu wierzytelności z dnia 28 czerwca 2013 r., w tym jej przedmiot, pomiędzy stronami nie było sporne. Kwestię zaś wystawienia dodatkowego egzemplarza faktury (...) świadek L. N. wyjaśnił w sposób nie budzący wątpliwości. Świadek ten zeznał, że wystawił dodatkowy egzemplarz faktury z uwagi na zaistniałe na niej błędy (nr rachunku bankowego), a jednocześnie przyznał że przedmiotową fakturę wystawił upadły jeszcze przed dniem ogłoszeniem upadłości likwidacyjnej Powyższą okoliczność potwierdził również świadek R. D. (1).

Istotą sporu była zatem kwestia oceny skuteczności podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu potrącenia, co sprowadzało się do oceny, czy pozwana spółka wykazała fakt posiadania wymagalnych wierzytelności wobec powoda, które przedstawiła do potrącenia, oraz skuteczności złożonego oświadczenia o kompensacie.

W okolicznościach niniejszej sprawy obie strony powołały się na fakt posiadania wobec przeciwnika wierzytelności nabytych w drodze przelewu.

W kontekście w powyższego należy wskazać, że celem i skutkiem przelewu wierzytelności (art. 509 k.c.) jest przejście wierzytelności na nabywcę i utrata jej przez cedenta - zbywcę. Przelew powoduje więc, że cedent przestaje być wierzycielem, a staje się nim cesjonariusz. Dotychczasowy wierzyciel zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem.

W wyniku przelewu w rozumieniu art. 509 k.c. przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem. Innymi słowy, stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela. Dla skuteczności przelewu wierzytelności konieczne jest zawarcie umowy pomiędzy cedentem a cesjonariuszem. Dłużnik zatem może nawet nie wiedzieć o zawartej umowie przelewu, co nie wpływa to na skuteczność jej zawarcia (por. kom. do art. 509 k.c. [w:] Rzetecka-Gil Agnieszka. Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna. LEX/el., 2011; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 stycznia 2014 r. I ACa 780/13, LEX nr 1439213; wyrok SN z dnia 5 września 2001 r., I CKN 379/00, LEX nr 52661).

Dodać należy, że w świetle art. 509 k.c. dopuszczalne jest zbycie wierzytelności niedokładnie oznaczonej, jeżeli można ją określić na podstawie stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r. V CSK 219/11, LEX nr 1243093).

Zdaniem Sądu Okręgowego, w świetle powyższych rozważań oraz poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych należy uznać, że na podstawie cesji z dnia 28 czerwca 2013 r. (powód) nabył wierzytelność dochodzoną niniejszym pozwem, zaś pozwany na podstawie umów przelewu wierzytelności z dnia 8 sierpnia (44.280 zł), 23 października (66.420 zł) i 5 listopada 2013 r. (181.963 zł) nabył od (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej wierzytelności wynikające z umowy podwykonawczej z dnia 30 kwietnia 2013 r. oraz wyszczególnionych faktur.

W dalszej kolejności należało rozważyć, czy pozwana spółka dokonała skutecznie kompensaty nr (...) (pismo z 14 sierpnia 2013 r.) co do objętej pozwem należności z faktury VAT nr (...).

Z przepisu art. 513 § 1 k.c. wynika możliwość podniesienia przez dłużnika zarzutu potrącenia wszystkich wierzytelności, które dłużnik uzyskał do chwili powzięcia wiadomości o przelewie, jeśli były wymagalne i zaskarżalne. Z kolei art. 513 § 2 k.c. rozszerza możliwość potrącenia z cedowaną wierzytelnością takich wierzytelności, które stają się wymagalne po otrzymaniu zawiadomienia o przelewie, lecz nie później niż wierzytelność będąca przedmiotem cesji.

Tak więc ustawodawca w art. 513 § 2 k.c. w odrębny sposób uregulował kwestię potrącenia – by zachować zasadę niepogarszania sytuacji dłużnika. Warto zauważyć, że omawiany przepis – w odróżnieniu od art. 498 k.c. – nie wymienia jako konieczną przesłankę potrącenia tożsamości stron. W ten sposób przełamana została zasada *compensatio ex persona tertii fieri nequit*.

Przepis art. 513 § 1 k.c. pozwala dłużnikowi na dokonanie potrącenia z cedowaną wierzytelnością wszystkich tych wierzytelności, które powstały na jego rzecz w stosunku do cedenta do chwili uzyskania wiadomości o cesji, i które do tego momentu stały się potrącalne i wymagalne. Wprowadzony w interesie dłużnika przepis art. 513 § 2 k.c. rozszerzył możliwość potrącenia z cedowaną wierzytelnością również tych wierzytelności, które stają się wymagalne nawet po otrzymaniu przez dłużnika zawiadomienia o przelewie, ale nie później niż wierzytelność będąca przedmiotem przelewu. (por. kom. do art. 513 k.c. [w:] Rzetecka-Gil Agnieszka. Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna. LEX/el., 2011)

W świetle powyższego, mając na uwadze terminy wymagalności potrącanych wierzytelności, termin zawiadomienia pozwanego o cesji z dnia

28 czerwca 2013 r., należy dojść do wniosku, że kompensaty nr (...) (pisma z dnia 22 lipca 2013 r. (k. 78) i 14 sierpnia 2013 r. (k. 61) były niedopuszczalne, a co za tym idzie nie doszło do wygaśnięcia na ich podstawie wierzytelności objętej żądaniem pozwu.

W ocenie Sądu Okręgowego, poczynione w sprawie ustalenia faktyczne pozwalają na przyjęcie, że sporna wierzytelność mimo powyższego wygasła na skutek potrącenia wzajemnych wierzytelności stron. Nastąpiło to jednak na podstawie oświadczenia złożonego przez pozwanego pismem z dnia 3 grudnia 2013 r., a doręzonego powodowi w dniu 20 grudnia 2013 r.

Należy podkreślić, że strona pozwana, co wynika zarówno z dowodów z dokumentów (kompensaty), jak i zeznań świadków (w szczególności słuchanego w charakterze pozwanego M. Ś.), dążyła do rozliczenia przysługujących powodowi należności w drodze rozliczenia wzajemnych wierzytelności. W tym celu pozwany zawierał umowy cesji oraz składał oświadczenia o kompensacie zarówno (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej jak i powodowej spółce.

W sprawie istotny jest fakt zawarcia cesji z dnia 8 sierpnia, 23 października i 5 listopada 2013 r. przez pozwanego z (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej, na mocy których nabył wierzytelności wobec powoda wynikające z umowy podwykonawczej.

Jednym z głównych kontrargumentów powoda przeciw zarzutom podniesionym przez pozwanego było twierdzenie, że pozwany wyczekiwał z poinformowaniem powoda o fakcie zawarcia opisanych wyżej kompensat do czasu aż wierzytelności wobec powoda staną się wymagalne, tj. aż do 20 grudnia 2013 r. W istocie zatem sam przyznaje, że przedstawione do potrącenia wierzytelności istniały i były wymagalne w chwili dotarcia do powodowej spółki oświadczenia o potrąceniu.

W tym miejscu należy stwierdzić, że wyczekiwanie przez pozwanego z poinformowaniem powoda o fakcie zawarcia opisanych wyżej umów przelewu wierzytelności do czasu aż wierzytelności powoda staną się wymagalne pozostaje bez wpływu na ocenę ważności i skuteczności dokonanych kompensat. Powód bowiem z chwilą kiedy jego wierzytelność stała się wymagalna mógł dochodzić od pozwanego jej uregulowania. Powód zaś z wytoczeniem powództwa czekał aż do dnia 27 marca 2014 r. (data stempla pocztowego, k. 35). Powód miał świadomość zawierania umów cesji wierzytelności pomiędzy pozwanym a (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej, co wynika z zeznań świadków stron oraz dokumentów przedłożonych przez Syndyka masy upadłości. Powodowa spółka mając świadomość posiadania zobowiązań wobec podmiotu uczestniczącego przy realizacji inwestycji i zbywaniu tych wierzytelności godziła się na ryzyko nadejścia terminu ich wymagalności i ich potrącenia. Poza tym, nieistotne jest przy ocenie skuteczności podniesionego zarzutu potrącenia jakimi motywami kierował się pozwany nie zgłaszając wcześniej powodowi faktu zawarcia przedmiotowych umów cesji wierzytelności.

Dodać należy, że do zawarcia przez (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z pozwanym spornych umów przelewu wierzytelności nie było konieczne uzyskanie zgody powoda.

Odnosząc się natomiast do kwestionowania przez powoda czynności przelewu wierzytelności z powołaniem się na przepisy art. 206 ust. 1 pkt. 3

w zw. z art. 213 Prawa upadłościowego i naprawczego należy stwierdzić, że zarzut ten jest chybiony.

W przypadku nawet dokonania czynności związanych z likwidacją masy upadłości, które wymagają zgody rady wierzycieli (Sędziego – Komisarza), sprzedaż przez syndyka z wolnej ręki nieruchomości lub statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego oraz sprzedaż wierzytelności lub praw (art. 206 ust. 1 pkt 2, 3, art. 323) nie pociąga za sobą ich nieważności. Zgodnie bowiem z art. 313 ust. 1 Pr. upadł. i napr. sprzedaż dokonana w postępowaniu upadłościowym ma skutki sprzedaży egzekucyjnej. W postępowaniu egzekucyjnym zaś zasadą jest, że zbycie egzekucyjne ma ten skutek, że nabywca egzekucyjny staje się nabywcą pierwotnym. Przeciwnie nabywcy nie można podnosić zarzutu co do ważności nabycia (art. 879 k.p.c.). Oznacza to, że w razie gdyby syndyk dokonał wspomnianych tu czynności bez zgody rady wierzycieli, to i tak sprzedaż ta będzie ważna. (por. kom. do art. 206 Pr. Upał. i Napr. [w:] Jakubecki Andrzej, Zedler Feliks. Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz. LEX, 2011).

Reasumując, strona pozwana w zarzutach od nakazu zapłaty podniosła zarzut potrącenia wzajemnej wierzytelności z wierzytelnością powoda dochodzoną pozwem. W toku sprawy pozwany wykazał istnienie posiadanej wierzytelności wobec powoda i fakt skutecznego złożenia oświadczenia o potrąceniu. Stosownie zatem do treści art. 498 § 1 k.c. potrącenie było dopuszczalne i skuteczne. Jego skutkiem zaś - na mocy art. 498 § 2 k.c. – jest wygaśnięcie wierzytelności powoda dochodzonej niniejszym pozwem.

Przy czym oświadczenie o potrąceniu ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 k.c. zdanie drugie). Potrącenie było zatem możliwe dopiero najszybciej w dacie zawarcia przez pozwanego przedmiotowych umów cesji, co miało miejsce w dniu 8 sierpnia,

23 października i 3 listopada 2013 r., i następowało w zakresie kwot nimi objętymi. W konsekwencji powodowi, zważywszy na fakt potrącenia jedynie należności głównych, przysługuje roszczenie z tytułu odsetek ustawowych od dochodzonej kwoty, tj. od 137.049,23 zł od dnia 24 lipca 2013 r. do dnia 8 sierpnia 2013 r.; od kwoty 92.769,23 zł od dnia 9 sierpnia 2013 r. do dnia 23 października 2013 r.; od kwoty 26.349,23 zł od dnia 24 października 2013 r. do dnia 5 listopada 2013 r.

W konsekwencji powyższego powództwo - na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. – podlegało uwzględnieniu jedynie co do odsetek ustawowych wyżej opisanych, zaś w powstałym zakresie – na mocy powołanych wyżej przepisów oraz art. 647 k.c. – należało oddalić, o czym Sąd Okręgowy orzekł w sentencji wyroku (uchylając uprzednio na podstawie art. 496 kpc wydany przez siebie nakaz zapłaty).

W przedmiocie kosztów postępowania Sąd Okręgowy orzekł na mocy

art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 i 2 k.p.c. oraz § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349,

z późn. zm.) uznając powoda za przegrywającego sprawę. Na przedmiotowe koszty po stronie pozwanej składają się opłata od zarzutów (1.714 zł) oraz koszty zastępstwa procesowego (7.200 zł). Sąd nie uwzględnił wniosku strony pozwanej o zwrot kosztów opłaty skarbowej bo fakt jej poniesienia nie został wykazany.